

Sygn. IX. GC. 744/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków, 5 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydz. IX Gospodarczy

w osobie sędziego SO Dariusza Pawłyszczke

protokółant st. sekr. sąd. Aleksander Powroźnik

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Krakowie 5 listopada 2013r. sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W. przeciwko K. K. o zapłatę 100.152,60 zł z ustawowymi odsetkami od 15 października 2012r. oraz wydanie rzeczy

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 100.152,60 zł z ustawowymi odsetkami od 15 października 2012r. wraz z kosztami postępowania 10.000 (dziesięć tysięcy) zł;

II. umarza postępowanie w zakresie żądania wydania rzeczy.

Sygn. IX. GC. 744/12

UZASADNIENIE

Powodowy zleceniodawca wniósł o:

- 1.** nakazanie pozwanemu agentowi wydania części i akcesoriów samochodowych wydanych agentowi w celu ich sprzedaży w imieniu zleceniodawcy, a których agent nie sprzedał do chwili rozwiązania umowy i nie zwrócił powodowi, a na wypadek oddalenia żądania o zasądzenie ich ceny w wysokości 186.603,37 zł,
- 2.** zasądzenie od agenta 100.152,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem cen otrzymanych przez agenta w wykonaniu umów sprzedaży zawartych przez agenta w imieniu zleceniodawcy.

W odpowiedzi na pozew [k.381] pozwany agent:

- 1.** uznał żądanie wydania części i akcesoriów oraz podniósł, iż obowiązek wydania powstał dopiero 31 października 2012r. (dzień po otrzymaniu odpisu pozwu) z chwilą upływu 3-miesięcznego terminu od wypowiedzenia umowy przez zleceniodawcę,
- 2.** wniósł o oddalenie żądania zapłaty ze względu na potrącenie z wierzytelnością agenta z tytułu prowizji od zawartych umów za okres od maja 2009 do sierpnia 2012 roku.

Pismem z 22 marca 2013r. ze względu na zwrot przez pozwanego części towarów zleceniodawca cofnął pozew w zakresie żądania wydania części rzeczy. Następnie ugodą sądową z 26 marca 2013r. [k.582] strony objęły żądanie wydania w pozostałym zakresie.

Sąd ustalił, co następuje:

Na mocy umowy z 1 lutego 2002 roku [k.97] pozwany agent świadczył powodowemu zleceniodawcy usługi agencyjno-przedstawicielskie. Na mocy umowy zleceniodawca powierzył agentowi prowadzenie w imieniu i na rzecz zleceniodawcy działalności polegającej na sprzedaży hurtowej i detalicznej części i akcesoriów samochodowych oraz olejów i smarów dostarczanych przez zleceniodawcę. Ustalono (§ 14.2 umowy) wynagrodzenie w formie

provizji od faktycznych miesięcznych wpłat pieniężnych netto dokonywanych przez agenta na konto zleceniodawcy - wynagrodzenie to wynosiło 12%. Zmiana umowy wymagała formy pisemnego aneksu pod rygorem nieważności (§ 19).

Aneksem nr (...) z 1 marca 2005 [k.104] roku na okres do 30 czerwca 2005r. strony podzieliły towary dostarczane agentowi przez zleceniodawcę na dwie grupy. Od sprzedaży towarów z pierwszej grupy (oznaczonej w aneksie jako LS [linia specjalna]) agentowi przysługiwała prowizja 3%, a z drugiej (reszta towarów) 12%. W wykazie stanowiącym załącznik do aneksu strony wymieniły towary należące do grupy LS. W aneksie strony przewidziały możliwość przedłużenia tych zasad kolejnym aneksem.

Następnie aneksem nr (...) z 1 marca 2006 roku zawartym na czas nieokreślony ustaliły prowizje 3% dla towarów z grupy LS, 5% dla towarów z grupy oznaczonej symbolem (...) (narzędzia diagnostyczne) i 12% dla reszty. Tym razem strony nie sporządziły załącznika z wykazem towarów zaliczonych do grupy LS.

Zleceniodawca co miesiąc przekazywał agentowi arkusze kalkulacyjne z obrotami (sprzedażą agenta) podzielonymi na trzy grupy i prowizją obliczoną jako 3, 5 lub 12% tych obrotów, a agent nie wnosił zastrzeżeń. Pismem z 31 stycznia 2012r. agent zakwestionował sposób rozliczeń pomiędzy stronami od dnia 1 lipca 2005 roku i zażądał korekty kwot wypłacanej prowizji począwszy od dnia 1 lipca 2005 roku oraz zapłaty na jego rzecz różnicy wraz z należnymi odsetkami - wg niego strony rozliczały się niezgodnie z umową i aneksami. Wg agenta aneks nr (...) obowiązywał tylko do 30 czerwca 2005r. i po tym dniu agentowi także od towarów uważanych przez zleceniodawcę za objęte pojęciem LS przysługiwała prowizja 12%. Odnośnie aneksu nr (...) pozwany stwierdził, że nie zdefiniowano w nim grupy towarów LS (linia specjalna), a wykaz tych towarów stanowiący załącznik do aneksu nr (...) wygasł wraz z aneksem 30 czerwca 2005r.

Od stycznia 2012 roku agent z tytułu prowadzonej sprzedaży co miesiąc wystawiał i przysyłał do powódki faktury z wynagrodzeniem, w którym także od towarów uważanych przez powoda za należące do LS naliczał prowizję 12%. Zleceniodawca odmawiał zapłaty prowizji przekraczającej 3% od towarów zaliczanych przez siebie do LS i żądał przesłania faktur korygujących oraz płacił agentowi wynagrodzenie uwzględniające żadaną korektę. Pismem z 26 czerwca 2012 roku zleceniodawca wypowiedział agentowi Umowę najpierw ze skutkiem natychmiastowym, a następnie wskazując 3-miesięczny termin wypowiedzenia przewidziany w umowie. Termin ten upłynął 31 października 2012 roku. Z wpływów ze sprzedaży towarów zleceniodawcy agent nie przelał zleceniodawcy sumy 100.152,60 zł zaliczając ją na poczet tej części prowizji, której zleceniodawca nie uznawał.

Powyższy stan faktyczny był niesporny. W szczególności w odpowiedzi na pozew agent przyznał, że zleceniodawca od początku kwestionował faktury agenta naliczające od stycznia 2012 roku prowizję 12% od towarów zaliczanych przez zleceniodawcę do LS [k.399]. Także wysokość sumy cen nieprzekazanych zleceniodawcy była niesporna (100.152,60 zł).

Sporne było, czy po 30 czerwca 2005r. od towarów LS agentowi przysługiwała prowizja 3 czy 12%. Agent potrafił z sum należnych zleceniodawcy sporną część prowizji (tj. 9%) za okres od maja 2009 do sierpnia 2012 roku. Dlatego sąd nie ustalał prowizji obowiązującej przed zawarciem w dniu 1 marca 2006r. aneksu nr (...). Zatem istotą sporu stron była wysokość prowizji określona aneksem nr (...). Kwestia interpretacji tego aneksu oraz dowodów na rozumienie przez strony zapisów aneksu zostanie przedstawiona niżej w wyjaśnieniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 227 K.p.c. sąd pominął zawnioskowanych przez agenta świadków K. S. i S. P. oraz dokumenty na okoliczności związane z zakończeniem współpracy. Ponieważ zleceniodawca po złożeniu wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym złożył kolejne 3-miesięczne wypowiedzenie, nie było istotne, czy zleceniodawca miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Dla rozstrzygnięcia istotne były wyłącznie zasady ustalone w aneksie nr (...). Na posiedzeniu 26 marca 2013r. [k.581] pozwany agent oświadczył, że sam zawierał umowę i aneks nr (...), a zawnioskowana przez niego na świadka córka I. K. miała potwierdzić, że przygotowywała dla ojca projekty faktur w oparciu o arkusze kalkulacyjne przesyłane przez zleceniodawcę bez analizy tych arkuszy i dlatego faktury agenta do grudnia 2011 roku były zgodne z prowizją

naliczaną przez zleceniodawcę. Ponieważ powodowy zleceniodawca temu nie przeczył, przesłuchanie świadka było zbędne. Natomiast powód osoby ustalające z pozwanym treść aneksu nr (...) wskazał w piśmie z 8 kwietnia 2013r. [k.588] i zostały one przesłuchane razem z pozwanym na posiedzeniu 5 listopada 2013r.

Sąd zważył, co następuje:

W aneksie nr (...) strony nie określiły, jakie towary są objęte pojęciem LS. Nie stwierdziły także wprost w aneksie, że pojęcie to należy rozumieć tak samo jak w wygasłym aneksie nr (...) z 1 marca 2005r. Jednakże z faktu posłużenia się w umowie niezdefiniowanym pojęciem nie można wywodzić nieobowiązania zapisów posługujących się tym pojęciem. Samo zawarcie przez strony umowy (ściślej aneksu) zawierającej pojęcie LS w jednym z istotnych postanowień (normującym wysokość prowizji) świadczy, iż strony coś rozumiały pod tym pojęciem bez potrzeby definiowania go.

Może się zdarzyć, że obydwie strony odmiennie rozumieją pojęcie użyte w umowie i zawierają umowę w przekonaniu, że druga strona rozumie je tak samo. Wówczas obowiązuje rozumienie, jakie w danych okolicznościach przyjąłby przeciętny uczestnik obrotu. Jednakże w niniejszej sprawie nie ma podstaw do ustalenia, że strony odmiennie rozumiały pojęcie LS, skoro od zawarcia aneksu nr (...) w dniu 1 marca 2006r. do grudnia 2011 roku nie było sporu, od których towarów agentowi przysługuje prowizja 3%. Brak sporu świadczy (art. 231 K.p.c.), że strony tak samo rozumiały zakres towarów należących do linii LS. Agent brak sporu wyjaśnił tym, iż nie czytał arkuszy kalkulacyjnych przesyłanych mu przez zleceniodawcę i polecił córce przygotowanie faktur zgodnie z tymi arkuszami zakładając, że zleceniodawca od wygaśnięcia aneksu nr (...) w dniu 30 czerwca 2005r. już nie stosuje stawki 3%. Teza ta jest niewiarygodna. Arkusze kalkulacyjne przesyłane agentowi przez zleceniodawcę [k.107-154] wyodrębniały sprzedaż LS objętą prowizją 3%.

Ponadto nawet w razie odmiennego rozumienia przez strony zakresu pojęcia LS zapis o prowizji 3% obowiązywałby i zadaniem sądu byłoby ustalenie zakresu objętych nim towarów w oparciu o dyrektywy wykładni oświadczeń woli z art. 65 § 1 K.c. Tymczasem pozwany agent nie przedstawił, jak rozumiał to pojęcie, poprzestając na bezpodstawnej tezie, iż zapisy umowy zawierające niejasne pojęcie w ogóle nie obowiązują.

Zeżnanie K. G. [k.611] ustalającego z pozwanym treść aneksu nr (...) potwierdziło, że między stronami nie było sporu o zakres towarów wchodzących w skład (...). Natomiast wbrew pismu powoda z 8 kwietnia 2013r. [k.588] świadek K. M. zeznał [k.615], że nie brał żadnego udziału w ustalaniu treści aneksu. Dokumenty dołączone przez pozwanego do pisma z 31 października 2013r. [k.599] i złożone na posiedzeniu 5 listopada 2013r. (wciąż niewsytte do akt) nie wskazują na spór co do rozmiaru pojęcia LS.

Umowa agencyjna jest rodzajem umowy o świadczenie usług. Zakres uregulowania tej umowy wskazuje, że zamiarem ustawodawcy nie było wyłączenie stosowania przepisów o zleceniu. Dlatego na podstawie art. 740 K.c. powodowemu zleceniodawcy przysługuje suma 100.152,60 zł tytułem cen otrzymanych przez agenta w imieniu zleceniodawcy i niewydanych zleceniodawcy, a na podstawie art. 741 K.c. zleceniodawcy przysługują odsetki. Agentowi nie przysługuje przedstawione do potrącenia roszczenie o dopłatę prowizji od towarów LS. Na podstawie art. 355 K.p.c. sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania wydania towarów.

koszty

W ugodzie co do żądania wydania towarów strony nie zawarły postanowień co do kosztów i na podstawie art. 104 K.p.c. w tym zakresie koszty uległy wzajemnemu zniesieniu.

Na podstawie art. 98 K.p.c. powodowi przysługuje zwrot opłaty 5% obliczonej od zasądzonej sumy oraz koszty zastępstwa w wysokości 1,4 stawki minimalnej. Skoro nakład pracy na sporządzenie pozwu w sprawie zakończonej nakazem zapłaty uzasadnia stawkę minimalną, to udział w rozprawie (dwa posiedzenia) i ustosunkowanie się do odpowiedzi na pozew uzasadniają dalsze 40% stawki minimalnej.

Już po wydaniu wyroku sąd przyznał świadkowi zwrot kosztów podróży [k.623]. Po uprawomocnieniu się wyroku sąd na podstawie art. 1081 K.p.c. obciąży tą sumą stronę przegrywającą.